



ویژه نامه
دومین سالگرد
تاسیس بوکتاب
مشهد



Booktab

صحبت از بوکتاب در همه جای شهر | ۱۱

بوکتاب فکر همه جایش را کرده است | ۱۴

تیرماهی داغ و بوکتابی | ۲

یک ماه پراثری | ۵

نشریه‌ی خبری-تحلیلی «دنیای ماه پیشونی» | شماره‌ی ۱۵ | مرداد و شهریور ۱۴۰۲

گفت‌وگو با علی قدیری (مدیر بوکتاب مشهد):

می خواهیم بوکتاب مشهد را قطب کتاب کودک و نوجوان شرق کشور کنیم



گزارشی از فعالیت شعب بوکتاب در تیر ماه ۱۴۰۲

تیر ماهی داغ و بوکتابی!

شعب بوکتاب هم مثل تیر ماه داغ و تفتیده‌ی تهران، مشهد و بندرعباس، روزهای داغ و شلوغی را تجربه کرد. آنچه در ادامه می‌خوانید، گزارشی است از فعالیت شعب بوکتاب در تیر ماه ۱۴۰۲.

بوکتاب باغ کتاب تهران

خانم بهاره اشراق، «بانی دوست‌داشتنی»، «چتر سبز» و «قصه‌های پدربزرگ» با حضور مترجم خانم میترا نوحی جهرمی، «پادشاه کوچک» با حضور نویسنده امیر جهانپور، «آواز ذرت‌ها»، «بره و پروانه» و «شکارچی و سگش» با حضور مترجم آقای مجید عمیق در بوکتاب تهران برگزار شد.

● کارگاه مادر و کودک:

روز ۱۴۰۲/۰۴/۲۸، کارگاه مادر و کودک، با محوریت دست‌ورزی، ویژه‌ی گروه سنی دو تا چهار سال برگزار شد، تسهیل‌گری این کارگاه با خانم شیمای بهادری (بازی درمانگر کودک) بود.

● کارگاه بازی:

روز ۱۴۰۲/۰۴/۳۱ از ساعت ۱۷ الی ۱۸ کارگاه بازی با تسهیلگری خانم پریارحیمی برای گروه سنی سه تا شش سال برگزار شد، در این کارگاه کودکان با بوردگیم چشم عقاب آشنا شدند.

● کارگاه آزمایش‌های علمی:

در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۷ از ساعت ۱۷ الی ۱۸ کارگاه آزمایش‌های علمی با تسهیلگری خانم نیلوفر جباری برای گروه سنی پنج تا هشت سال برگزار شد و چهار آزمایش حل شدن دارچین، الاکلنگ شمعی، آسانسور آب و کبریت آکروبات برای کودکان انجام شد.

● کارگاه کاردستی:

کارگاه کاردستی، دوشنبه‌های تیرماه از ساعت ۱۷ الی ۱۸ با تسهیلگری خانم انسیه ابراهیمی برگزار شد.

● جشن ششمین سالگرد تاسیس فروشگاه بوکتاب:

روز ۱۴۰۲/۰۴/۱۲ جشن تولد شش سالگی بوکتاب، با حضور خانم مهسا هنردوست برگزار شد، در این مراسم ضمن انجام بازی‌های ریتمیک، برای کودکان قصه‌خوانی هم اجرا شد.

● بزرگداشت روز ملی ادبیات کودک و نوجوان:

به مناسبت روز ملی ادبیات کودک و نوجوان در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۸، با همکاری مدرسه‌ی گفت‌وگو، رویدادی با محوریت معیارهایی برای انتخاب، خوانش و تعمق در کتاب (ویژه‌ی والدین) و تجربه‌ی عملی و کارگاه بلندخوانی کتاب (ویژه‌ی کودکان)، به تسهیلگری خانم ثنا کرامتی و با حضور دکتر آذربایجانی برگزار شد که مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت.

● کارگاه قصه‌های شاهنامه:

روز ۱۴۰۲/۰۴/۲۰ از ساعت ۱۷ الی ۱۸ کارگاه قصه‌های شاهنامه، ویژه‌ی گروه سنی خردسالان با تسهیلگری خانم الهه لکی برگزار شد. در این کارگاه کودکان علاوه بر آشنایی با یکی دیگر از قصه‌های شاهنامه، به ساختن کاردستی و کشیدن نقاشی پرداختند.

● جشن امضا و رونمایی از کتاب‌های نشر میچکا:

پنجشنبه‌های تیرماه، جشن امضا و رونمایی از کتاب‌های نشر میچکا، «قلب و بطری» و «چرا»، با حضور مترجم



بوکتاب بندرعباس

● کارگاه‌های فرهنگی و آموزشی:

کارگاه رونمایی از کتاب «سنگ‌نگاره‌های دهتل» به قلم ابراهیم رفیعی با همکاری انتشارات بومی سمت روشن کلمه و با حضور ۷۰ نفر از علاقه‌مندان کتاب با سخنرانی آقای احمد حبیبی، یدالله شهرجو و بنیامین انصاری نسب در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه قصه، بازی‌های ریتمیک و نمایش خلاق:

چهارشنبه‌های تیرماه، کارگاهی با عنوان «چهارشنبه‌های باران رنگی»، «تولد رویایی» و «قصه‌ی آدم کوچولوی گرسنه» با هنرنمایی خاله باران در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه آزمایش‌های علمی:

در تاریخ ۲۱ تیرماه کارگاه آزمایش‌های علمی توسط خانم منصفی در لمکده برگزار شد.

● کارگاه موسیقی:

کارگاه موسیقی، با همکاری آقای هاشمی مدرس موسیقی کودک و نوجوان در نه جلسه در لمکده‌ی بوکتاب برگزار شد.

● کارگاه کودک خوشحال:

کارگاه کودک خوشحال توسط خانم خرامیده همکار بخش بازی در هشت جلسه در لمکده‌ی فروشگاه برگزار شد.

● کارگاه کتاب‌بازی:

کارگاه‌هایی هر پنجشنبه با عنوان «چشم‌هایت رابند»، «من چسبیده‌ام به تو»، «نجات یک بادبادک» و «روزی که همه چیز خوب می‌شود» با تسهیل‌گری خانم هادی نژاد در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

بوکتاب مشهد

● کارگاه نقاشی خلاق:

در روزهای ۳، ۱۰، ۱۷، ۲۴ و ۳۱ تیرماه، کارگاه آموزشی نقاشی خلاق به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی پنج تا ۱۰ سال به تسهیل‌گری خانم زینب غفوریان، مروج کتاب بخش کودک بوکتاب مشهد برگزار شد.



● تسهیل‌گری خانم مهرآذین مدرس، فعال حوزه‌ی کودک و نوجوان برگزار شد. لازم به ذکر است که کارگاه کتاب‌بازی ۲۰ تیرماه، به مناسبت روز ملی ادبیات کودک و نوجوان، به طور ویژه یعنی با دو تسهیل‌گر (تسهیل‌گر ثابت این کارگاه و همچنین خانم مریم مصدقی، فعال حوزه‌ی کودک و نوجوان) در دو گروه سنی و در دو زمان مجزا برگزار شد.

● کارگاه آزمایش‌های ساده‌ی علمی:

۱۵ و ۲۹ تیرماه، کارگاه آزمایش‌های ساده علمی به عنوان یکی از کارگاه‌های رویتین بوکتاب مشهد، به تسهیل‌گری خانم عادل‌صاحبی مسئول بخش بازی و باهمکاری خانم زینب غفوریان، مسئول بخش کتاب کودک بوکتاب مشهد برگزار شد. در این کارگاه، با ابزارها و وسایل پیش‌پاافتاده‌ای که در دسترس همگان هست، قوانین علمی پایه به ساده‌ترین شکل ممکن به کودکان آموزش داده می‌شود.

● کارگاه آموزشی کاردستی:

در روزهای ۴، ۱۱، ۱۸ و ۲۵ تیرماه، کارگاه آموزشی کاردستی/اوربگامی به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی چهار تا ده سال به تسهیل‌گری خانم محدثه رحیمی، مروج کتاب بخش خردسال بوکتاب مشهد برگزار شد.

● کارگاه آموزشی بازی:

در روزهای ۵، ۱۲، ۱۹ و ۲۶ تیرماه، کارگاه آموزشی بازی به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی چهار تا ده سال به تسهیل‌گری خانم عادل‌صاحبی، مسئول بخش بازی بوکتاب مشهد برگزار شد.

● کارگاه کتاب‌بازی:

در روزهای ۶، ۱۳، ۲۰ و ۲۷ تیرماه، کارگاه کتاب‌بازی به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، به

گزارش فعالیت‌های بوکتاب در مرداد ۱۴۰۲

یک ماهِ پرانرژی

روزهای شلوغ و پررونقی برای شعب بوکتاب در تهران، مشهد و بندرعباس رقم خورد. آنچه در ادامه می‌خوانید، گزارش شعب بوکتاب است در مرداد ماه ۱۴۰۲.

بوکتاب باغ کتاب تهران

● دومین کارگاه مادر و کودک بوکتاب، با محوریت توجه و تمرکز، ویژه‌ی گروه سنی دو تا چهار سال در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ با تسهیل‌گری بازی‌درمانگر کودک خانم شیما بهادری برگزار شد.

● روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۹ به مناسبت روز جهانی عاشقان کتاب، ویژه‌برنامه‌ای با حضور مهسا هندروست و ناهید شرف‌الدین‌زاده برگزار شد، در این برنامه تسهیل‌گران به قصه‌خوانی پرداخته و با کودکان بازی‌های ریتمیک انجام دادند.

● صبح روز سه‌شنبه ۱۴۰۲/۰۵/۲۴، تعدادی از کودکان و نوجوانان عضو موسسه‌ی حال خوب (مرکز آموزشی فرهنگی کودکان اوتیسم و سندرم داون) از بوکتاب باغ کتاب بازدید داشتند، طی این بازدید برای آن‌ها کارگاه قصه‌گویی، بازی ریتمیک و نقاشی با تسهیل‌گری خانم مهسا هندروست برگزار و در آخر به این کودکان هدایایی داده شد.

● در روزهای ۱۴۰۲/۰۵/۱۷ و ۱۴۰۲/۰۵/۳۱ دو کارگاه کتاب‌بازی (خوانش کتاب و انجام فعالیت‌های مبتنی بر داستان) برگزار شد، در این کارگاه‌ها دو کتاب «قصه‌ی کوچولو و مومچولوی نخودی» و «سیمون جواربه» توسط خانم شهرزاد تقوایی برای کودکان خوانده شد، پس از آن کودکان به خمیریازی و نقاشی شخصیت کتاب‌ها پرداختند.

● کارگاه کاردستی ویژه‌ی گروه سنی خردسال و کودک، دوشنبه‌ها از ساعت ۱۷ الی ۱۸ به تسهیل‌گری خانم شیما افشاری برگزار شد.

● کارگاه بازی (بوردگیم) ویژه‌ی گروه سنی خردسال و کودک، شنبه‌ها به تسهیل‌گری خانم پریارحیمی، فیض‌آبادی و آقای امیررضا باقری برگزار شد، در این کارگاه‌ها حضار به یادگیری و بازی با بوردگیم‌های جنگا، کارآگاه، کاراوت، اپتیکال و من کیستم؟ پرداختند.

● در روزهای ۱۴۰۲/۰۵/۱۰ و ۱۴۰۲/۰۵/۲۴، کارگاه آزمایش‌های ساده‌ی علمی به تسهیل‌گری خانم نیلوفر جباری برای گروه سنی پنج تا هشت سال برگزار شد، در این کارگاه‌ها آزمایش‌های؛ بازی آب و روغن، ماسه‌ی جادویی، فوران مواد مذاب، موشک چای کیسه‌ای، رنگین‌کمان شکلاتی، بادکنک کبابی و تخم مرغ معلق انجام شد و مورد توجه و استقبال کودکان و والدین قرار گرفت.

● کارگاه تصویرسازی، ویژه‌ی گروه سنی هفت تا نه سال، با تسهیل‌گری خانم شیرین داورخواه برگزار شد، در این کارگاه کودکان ابتدا با تکه‌های کاغذ به شخصیت‌سازی پرداخته، سپس داستان شخصیت‌های ساخته شده را برای حضار تعریف کردند.

● کارگاه شناخت و ارزیابی لکنت با حضور خانم دکتر شهراپینی (کارشناس گفتار درمان) در تاریخ ۱۳ مرداد ماه در بوکتاب برگزار شد.

● کارگاه کتاب بازی بر مبنای کتاب «من دلیل دارم» با تسهیل‌گری خانم آناهیتا محلفی و همکاری نشر افق در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه کتاب بازی به مناسبت روز جهانی عاشقان کتاب در تاریخ ۱۹ مرداد با تسهیل‌گری خانم هادی نژاد در فروشگاه برگزار شد.

● کارگاه مهارت زندگی و نمایش خلاق شناخت مهمان‌های قلبم با عنوان «احساس ترس چه شکلیه؟» در تاریخ ۲۵ مرداد با هنرنمایی خاله باران در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه علمی و مهارتی از آموزشگاه فن بیان و سخنوری کودکان سیمغ در تاریخ ۲۶ مرداد در لمکده‌ی بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه کلاژ ویژه کودکان توسط خانم ترکمانی همکار بخش بازی در تاریخ ۲۰ مرداد در فروشگاه برگزار شد.

بوکتاب مشهد

● در روزهای شنبه ۴، ۲۱، ۲۸ و ۲۸ مرداد، کارگاه آموزشی نقاشی خلاق به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی پنج تا ده سال به تسهیل‌گری خانم زینب غفوریان، مروج کتاب بخش کودک بوکتاب مشهد برگزار شد. در این کارگاه، فراتر از الگوهای ثابت نقاشی کردن (یعنی مدادرنگی و کاغذ آن هم در یک محیط آرام و به دور از تکاپو) در هر جلسه با ساده‌ترین ابزارها و وسایل پیش‌بافتاده‌ای که در دسترس همگان هست، به کودکان تکنیک‌های مختلف نقاشی به روش‌های خلاقانه آموزش داده می‌شود.

به مناسبت بزرگداشت شیخ اشراق (سهروردی) و روز فلسفه برای کودکان، کارگاه کند و کاو فلسفی (با همکاری مدرسه‌ی گفت‌وگو، در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۸) در چهار گروه سنی پنج تا شش سال، شش تا هفت سال، هفت تا ده سال و ده تا دوازده سال) برگزار شد.

به مناسبت روز جهانی عکاسی، مسابقه‌ی «قصه‌ی من و بوکتاب» با محوریت عکاسی در بوکتاب، از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۸ شروع شد و تا ۱۴۰۲/۰۶/۱۰ ادامه داشت.

روز دوشنبه ۱۴۰۲/۰۵/۳۰ کارگاه قصه‌بازی با همکاری نشر میچکاو تسهیل‌گری آقای حسینی آزاد برگزار و برای کودکان کتاب‌های «روزی که الکساندر به گردش رفت» و «حالا وقتشه» خوانده شد.

بوکتاب بندرعباس

● کارگاه کتاب بازی بر مبنای کتاب «این کش مال من است» با تسهیل‌گری خانم آناهیتا محلفی قصه‌گو و مدرس کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با همکاری نشر افق در تاریخ یکم مرداد در فروشگاه بندرعباس برگزار شد که با استقبال چشمگیری از کودکان روبه‌رو شد.

● کارگاه آزمایش‌های ساده‌ی علمی در تاریخ هفتم مرداد ماه توسط خانم منصفی در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه کند و کاو فلسفی در تاریخ هشتم و نهم مرداد به مناسبت روز ملی فلسفه و روز بزرگداشت شیخ اشراق (سهروردی) در سه سانس با تسهیل‌گری خانم نسب‌کمال در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.

● کارگاه موسیقی با همکاری آقای هاشمی مدرس موسیقی کودک و نوجوان در تاریخ نهم مرداد ماه در بوکتاب برگزار شد.

● کارگاه مهارت زندگی و نمایش خلاق شناخت مهمان‌های قلبم با عنوان «قصه‌ی خشم قلمبه» در تاریخ ۱۱ مرداد با هنرنمایی خاله باران در بوکتاب بندرعباس برگزار شد.



شد. در این کارگاه، با ابزارها و وسایل پیش پافتاده‌ای که در دسترس همگان هست، قوانین علمی پایه به ساده‌ترین شکل ممکن به کودکان آموزش داده می‌شود.

● به مناسبت روز جهانی عاشقان کتاب، در تاریخ ۱۹ مردادماه، بوکتاب مشهد هم‌زمان با دو شعبه دیگر بوکتاب، نشست‌ی را با محوریت کتاب «اگر کتاب بودم»، برای گروه سنی هشت تا دوازده سال برگزار کرد.

● یکشنبه ۲۲ مرداد، به مناسبت دومین سالگرد گشایش بوکتاب مشهد، جشنی برگزار شد که میزان بیش از ۲۵۰ نفر از مخاطبان و علاقه‌مندان خود بود. قصه‌خوانی، نمایش عروسکی، برگزاری مسابقه‌های مفرح و... از جمله برنامه‌های این جشن بود. در پایان نیز پیکسل و بادکنک‌های منقش به نام بوکتاب، به رسم یادگاری به مخاطبان ارائه و از آنان پذیرایی شد.

● به مناسبت روز جهانی عکاسی، بوکتاب مشهد هم‌زمان با دو شعبه‌ی دیگر بوکتاب، در روزهای ۲۸ مرداد تا ۱۰ شهریور، اقدام به برگزاری مسابقه‌ی اینستاگرامی «قصه‌ی من و بوکتاب» کرد. روال شرکت در این مسابقه بدین صورت بود که مخاطبان با حضور در بوکتاب مشهد، عکسی از خود گرفته و برای صفحه‌ی اینستاگرامی بوکتاب مشهد، ارسال می‌کردند. برندگان مسابقه نیز به قید قرعه مشخص شدند.

● در روزهای یکشنبه ۱، ۲، ۲۲ و ۲۹ مرداد، کارگاه آموزشی کاردستی/ اوریگامی به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی چهار تا ده سال به تسهیل‌گری خانم محدثه رحیمی، مروج کتاب بخش خردسال بوکتاب مشهد برگزار شد.

● در روزهای دوشنبه ۲، ۹، ۲۳ و ۳۰ مرداد، کارگاه آموزشی بازی به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی پنج تا ده سال به تسهیل‌گری خانم عادلہ صاحبی، مسئول بخش بازی بوکتاب مشهد برگزار شد.

● در روزهای سه‌شنبه ۳، ۱۰، ۱۷، ۲۴ و ۳۱ مرداد، کارگاه کتاب‌بازی به عنوان یکی از کارگاه‌های ثابت هفتگی بوکتاب مشهد، برای گروه سنی پنج تا ده سال به تسهیل‌گری خانم مهرآذین مدرس، فعال حوزه‌ی کودک و نوجوان برگزار شد. در این کارگاه، بلندخوانی یک کتاب انجام شده و فعالیت‌هایی مبتنی بر داستان کتاب هر جلسه انجام می‌گیرد.

● پنج‌شنبه ۲۶ و ۱۲ مرداد، کارگاه آزمایش‌های ساده‌ی علمی به عنوان یکی از کارگاه‌های روتین بوکتاب مشهد، برای گروه سنی پنج تا ده سال به تسهیل‌گری خانم عادلہ صاحبی مسئول بخش بازی و با همکاری خانم زینب غفوریان، مسئول بخش کتاب کودک بوکتاب مشهد برگزار

گفت‌وگو با علی قدیری (مدیر بوکتاب مشهد):

می‌خواهیم بوکتاب مشهد را قطب کتاب کودک و نوجوان شرق کشور کنیم



علی قدیری، چهره‌ی خوشنام و فعال اهل مشهد، چند صباحی است که مدیریت بوکتاب مشهد را بر عهده گرفته است. مدیریتی که هم به نظر مخاطبان و هم به نظر اهالی فرهنگ و هنر مشهد، بسیار متفاوت از گذشته است و توانسته روحی تازه در کالبد این فروشگاه بدمد. در سالگرد تاسیس این فروشگاه، با او درباره‌ی گذشته، حال و آینده‌ی بوکتاب مشهد گفت‌وگو کرده‌ایم که متن کامل آن را در ادامه می‌خوانید.

یک سال و پنج ماه می‌شود که در خدمت این مجموعه هستیم.

● فکر می‌کنید بوکتاب چه جای خالی‌ای را در مشهد توانسته پر کند که تا پیش از آن این پر نشده بود؟

به نظرم مهم‌ترین کمبود و نقصانی که بوکتاب مشهد در این کلانشهر تا حد زیادی برطرف کرده است، همان رسالتی است که در مجموعه‌ی بوکتاب درصدد رفع آن هستیم؛ توسعه‌ی ویتترین کتاب کودک و نوجوان. تا پیش از آغاز به کار مجموعه‌ی بوکتاب در شهر مشهد، کتاب‌های کودک و نوجوان در کتابفروشی‌های سطح شهر، صرفاً فرعی از کتاب‌های بزرگسال و در کنار یا دقیق‌تر، در حاشیه‌ی بخش لوازم التحریر و بازی بود، آن هم بدون جانمایی مطلوب (به واسطه‌ی عدم طراحی قفسه‌های مناسب). افزون بر آن که کتاب‌های کودک و نوجوان موجود در کتابفروشی‌های سطح شهر نیز تنها محدود می‌شد به کتاب‌های پرفروش از تعدادی از ناشران مشخص و مطرح این حوزه. اما با تاسیس بوکتاب در شهر مشهد و با گذشت دو سال از حیات آن، اکنون می‌توان گفت نه تنها امکانی برای شهروندان مشهدی فراهم شده که نمایشگاهی دائمی از کتاب‌های کودک و نوجوان را در پیش چشم خود داشته باشند و با خیالی آسوده به واسطه‌ی طراحی قفسه‌های اختصاصی کتاب‌های کودک و نوجوان، کتاب‌های مد نظرشان را تهیه کنند؛ بلکه با گستردگی این حوزه بیش از پیش آشنا شوند. بوکتاب مشهد همچنین به واسطه‌ی برگزاری برنامه‌ها، نشست‌ها و کارگاه‌های آموزشی مختلف، بدل به یک پاتوق فرهنگی برای خانواده‌ها و به ویژه کودکان شده است، امری که کمبود آن در شهر مشهد برای کودکان به شدت احساس می‌شد چراکه پاتوق‌های خاص کودکان در این شهر تنها به شهر بازی‌ها محدود می‌شد. اما واری تأثیرگذاری

● جناب آقای قدیری نخستین بار چگونه با مجموعه بوکتاب آشنا شدید؟

به واسطه‌ی اشتیاقم به کتاب و البته کتابفروشی‌ها از کودکی، همیشه یکی از مقاصد اصلی‌ام در سفر به تهران، باغ کتاب بود. شاید پنج سال پیش بود که برای نخستین بار به باغ کتاب رفتم؛ بیشتر وقتم در بخش کتاب بزرگسال باغ کتاب و زمان کمی نیز در بخش کتاب کودک و نوجوان آن گذشت. آن زمان نمی‌دانستم بخش کتاب کودک و نوجوان باغ کتاب، همان «بوکتاب» است اما برای نخستین بار از طریق یکی از پرسنل سابق بوکتاب مشهد (که زمانی در معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی خراسان رضوی همکار بودیم) با مجموعه‌ی بوکتاب آشنا شدم. آگاهی از وجود یک کتابفروشی واقع در طبقه‌ی پنجم مجتمع تجاری پاز مشهد به دو جهت برایم عجیب بود؛ از یک سو به واسطه‌ی این‌که برای من (که یکی از جدی‌ترین تفریحانم سرک کشیدن به کتابفروشی‌ها، حتی کوچک‌ترین نشان در دورترین نقاط شهر بود)، عدم اطلاع از یک کتابفروشی بزرگ ماهیه‌ی شگفتی بود و از دیگر سو، من بارها به واسطه‌ی خرید لباس به مجتمع تجاری پاز مراجعه کرده بودم اما هیچ اطلاعی از وجود یک کتابفروشی در طبقه‌ی پنجم آن نداشتم و در نتیجه همیشه حضورم در این مجتمع به طبقات همکف و اول محدود می‌شد.

● دقیقاً چه مدت است که در بوکتاب مشهد فعال هستید؟

آشنایی جدی‌تر من با مجموعه‌ی بوکتاب که نقطه‌ی آغازین همکاری من با این مجموعه محسوب می‌شود، از بهمن ۱۴۰۰ بود و به صورت رسمی از ۱۴ اسفند همان سال مسئولیت مدیریت بوکتاب مشهد را برعهده گرفتم. در نتیجه اکنون حدود

یکی از دغدغه‌های اصلی ما، ترویج این نگاه در شهر مشهد و استان خراسان رضوی است که باید کتاب کودک و نوجوان همانند کتاب بزرگسال و حتی مهم‌تر از آن، جدی گرفته شود. سال‌هاست که نویسندگان، مترجمان و ناشران دغدغه‌مندی که در حوزه کتاب کودک و نوجوان فعالیت می‌کنند، چنان که باید و شاید اهمیت و ارزش کارشان ارج نهاده نمی‌شود و یکی از دلایل آن همین بی‌توجهی به این حوزه است. مقصود از لزوم جدی‌انگاشتن کتاب کودک و نوجوان به دو منظور است که البته با یکدیگر همپوشانی دارد؛ نخست آن که ارتقای سرنوشتی مطالعه، ارتباط تنگاتنگی با توسعه‌یافتگی جوامع دارد و برای رشد این مهم باید انسان‌های کتابخوان را از کودکی پرورش داد. برای این امر هم باید کتاب را از وضعیت زینتی خارج کرد و به متن زندگی کودکان آورد. اغراق نیست اگر بگوییم بزرگسالان و کتابخوان‌های امروز همان کودکان و کتابخوان‌های دیروزند. در نتیجه اهمیت کتاب‌های کودک و نوجوان به منزله‌ی متونی که با کودکان دیاپلگ برقرار می‌کنند، امکان زیست متفاوت را برایشان فراهم می‌کنند، با وجود لذت بخش بودن و جنبه‌ی سرگرم‌کننده‌اش، تخیل و تفکر انتقادی‌شان را رشد می‌دهند و در یک کلام، آنان را با کتاب و کتابخوانی با هم می‌تاثیراتش در مفهوم کلی آن در زندگی روزمره انس می‌دهند، بسیار واجد توجه‌اند. دوم آن که کتاب به‌عنوان یک عامل بیرونی به‌واسطه‌ی تأثیری که در سه عرصه‌ی ادراکی، عقلانی، عاطفی، روانی و اخلاقی، اجتماعی کودکان دارد، بسیار حائز اهمیت است و بدین سبب تلاش کرده‌ام که در گزینش و طبقه‌بندی کتاب‌ها با حساسیت ویژه‌ای عمل کنیم. ما دامنه‌ای وسیع از کتاب‌های کودک و نوجوان را در موضوعات مختلف گرد آورده‌ام تا این پیام را به مخاطبان، یعنی خانواده‌ها بدهیم که کتاب‌های کودک و نوجوان تنها یک فهرست محدود از کتاب‌های پر فروش یا به‌اصطلاح بازاری نیست. در کنار آن، با برگزاری کارگاه‌های جذاب مستمر و نشست‌های تخصصی با محوریت کتاب‌های کودک و نوجوان، در تلاشیم که از یک سو کودکان مجذوب ابزارهای تکنولوژیک را با کتاب آشتی دهیم و از سوی دیگر از طریق ارتباطگیری با نهادهایی که در این زمینه فعالیت می‌کنند نظیر کانون پرورش فکری کودک و نوجوان، کارگروه ادبیات کودک و نوجوان دانشگاه فردوسی مشهد (هورام)، تسهیل‌گران کتاب کودک و نوجوان و... شبکه‌ای از فعالان این حوزه را گرد هم آوریم. خوشبختانه در مسیر این دغدغه در حرکت هستیم و اکنون شاهد تأثیرگذاری آن نیز هستیم، چنانچه برخی دیگر از کتاب‌فروشی‌های سطح شهر مشهد در چند ماه اخیر (که در سال‌های پیش اصلاً سابقه نداشت) با الگوبرداری از کارگاه‌ها و نشست‌های بوکتاب مشهد، کارگاه‌ها و نشست‌هایی را با محوریت کتاب‌های کودک و نوجوان آغاز کرده‌اند.

بوکتاب مشهد در حوزه‌ی کتاب کودک و نوجوان که تمرکز اصلی آن است، باید این نکته را نیز اضافه کرد که بوکتاب مشهد به‌عنوان یک کتابفروشی در این شهر در کنار سایر کتابفروشی‌های موجود، در حکم یک منفذ تنفسی محسوب می‌شود.

● استقبال مردم مشهد از بوکتاب چگونه است؟

زمانی که پرسش از میزان استقبال شهروندان از بوکتاب مشهد می‌شود، باید به یک نکته توجه کرد و آن پتانسیل این مجموعه است. اکنون با گذشت دو سال و با زحماتی که همکارانم در بوکتاب مشهد کشیده‌اند، می‌توان گفت که بوکتاب مشهد، جای خود را میان مخاطبان این حوزه پیدا کرده، کمتر کسی که دغدغه‌ی این حوزه را دارد یا در این حوزه فعالیت می‌کند، نام آن را نشنیده و توجه و اقبال به آن نیز خوشبختانه روزافزون است؛ چنانچه تنها اولین بازدید از بوکتاب مشهد بدل به بازدیدهای مکرر بعدی می‌شود بلکه شرایط کنونی بوکتاب مشهد به نحوی است که مشتریان آن، خود بدل به سفیران داوطلب مجموعه و مبلغان خودخواسته‌ی آن می‌شوند و معرفی بوکتاب مشهد را به دیگران، یک کشف خارق‌العاده یا حتی یک افتخار برای خود می‌دانند! حتی می‌توان گفت که اگر ده‌ها کتابفروشی دیگر نیز در شهر مشهد راه‌اندازی شوند، بوکتاب مشهد دیگر جایگاه خود را به‌عنوان مهم‌ترین و بزرگ‌ترین کتابفروشی کودک و نوجوان در شرق کشور تثبیت کرده است. اما اگر پتانسیل بوکتاب مشهد از یک سو و شهر مشهد را از سوی دیگر در نظر بگیریم، هنوز تا جایگاه واقعی بوکتاب در شهر مشهد فاصله‌ی زیادی داریم و این مهم در یک نگاه آسیب‌شناسانه، به عوامل متعددی بازمی‌گردد که مهم‌ترینش به‌گفته‌ی اصحاب این حوزه، موقعیت آن واقع در طبقه‌ی پنجم مجتمع تجاری پاز است.

● مردم مشهد بوکتاب را با چه صفت و نشانه‌ای می‌شناسند؟

یکی از لذت‌بخش‌ترین صحنه‌ها برای من چهره‌ی مراجعانی است که برای نخستین بار به بوکتاب مشهد پای می‌گذارند؛ مادامی که از ورودی می‌گذرند و از دو جانب، طول و وسعت آن و حجم عظیم کتاب‌ها را در تنوع بالا می‌بینند، شگفتی و شعثشان وصف‌ناشدنی است. صفاتی نظیر کامل‌ترین کتابفروشی مشهد در حوزه‌ی کودک و نوجوان، کتابفروشی بی‌نظیر، تنوع بالا، جایی عالی و هیجان‌انگیز، محیطی امن و آرامش‌بخش، قطعه‌ای از بهشت و... پررنگ‌ترین صفاتی است که از جانب مخاطبان به بوکتاب مشهد نسبت داده می‌شود.

● اولویت اصلی فروشگاه بوکتاب مشهد چیست؟

برگزاری کارگاه‌ها و نشست‌های جدید و خلاقانه در حوزه‌ی کودک و نوجوان است، برخی از آن‌ها تبلیغات گسترده‌تر جهت شناساندن بوکتاب مشهد به مخاطبان اصلی آن است و برخی دیگر مذاکره با مهد کودک‌ها، مدارس و سازمان‌ها. البته به موازات این برنامه‌ها، در نظر داریم تا حتی بیش از گذشته در زمینه‌ی کتاب‌ها و کالاهایی که اکنون در دسترس نداریم، تجهیز شویم و همچنین کارگاه‌های آموزشی مختلفی را برای کارکنان مجموعه برگزار کنیم تا تسهیل‌گران و مروجان کتاب هرچه توانمندتری پرورش دهیم.

● چه برنامه‌هایی برای آینده دارید؟ چشم‌انداز بوکتاب در سال پیش رو چیست؟

چشم‌انداز بلندمدت من برای بوکتاب مشهد این است که بدل به قطب کتاب کودک و نوجوان شرق کشور شود. اگرچه هم‌اکنون نیز در عرصه‌ی کتاب کودک و نوجوان در شرق کشور بی‌نظیر و بدون رقیب است اما هنوز تا نقطه‌ای که مقصد اول و آخر تمام خانواده‌ها و مدارس این منطقه باشیم، فاصله داریم و در نتیجه نیاز است که بیش از پیش شناخته شویم. در این راستا مجموعه برنامه‌هایی را در نظر داریم که برخی از آن‌ها



صحبت از بوکتاب در همه جای شهر

علی رجب زاده

مدیر کتاب فروشی های «پردیس کتاب» مشهد



چراکه از نظر من این جمعیت بسیار بیش از انتظار است. در پایان، اگر این سرمایه‌گذاری در جای دیگری انجام می‌شد مثلاً در حاشیه بولوار وکیل آباد شهر مشهد، قطعاً بوکتاب مشهد می‌توانست بسیار بیش از شناخته شود و اثرگذار باشد. اگر این گونه بود شاید برای فعالین این مجموعه نیز انگیزه بیشتری ایجاد می‌شد تا کارهای بزرگتری را انجام دهند؛ اگر نتوان به میزان صرف انرژی، دریافتی داشت، در بلندمدت همین امر منجر به بی‌انگیزگی می‌شود.

● به‌نظر من مادامی که می‌خواهیم درباره بوکتاب مشهد صحبت کنیم، باید آن را به دو دوره تقسیم کنیم؛ در دوره مدیریت جدید بوکتاب مشهد، یعنی از زمانی که آقای قدیری مسئولیت آن را برعهده گرفته‌اند، این کتاب‌فروشی تحول جدی‌ای را تجربه کرد و بسیار شناخته شد، نه تنها مراجعین آن بسیار شد بلکه صحبت آن را در حال حاضر همه جا در شهر می‌شنویم. اما معتقدم که بوکتاب مشهد می‌تواند بیش از این هم اثرگذار باشد. انرژی‌ای که در دوره مدیریت جدید بوکتاب گذاشته شده، می‌توانست نتایج بسیار متفاوتی به‌نسبت اکنون داشته باشد اگر موقعیت مکانی آن متفاوت می‌بود. موقعیت کنونی بوکتاب مشهد، یعنی جانمایی آن در طبقه پنجم یک مجتمع تجاری که آن را بسیار دور از دسترس کرده، سبب شده است تا بوکتاب مشهد نتواند در این مدت گذشته به آن میزان که تلاش کرده و برای آن انرژی صرف شده، برداشت کند؛ شاید اگر موقعیت این کتاب‌فروشی در جای دیگری بود، می‌توانست چندین برابر نتایج بهتری را رقم بزند. بوکتاب مشهد آرشینو کاملی از کتاب‌ها را دارد و به یک معنا جنس آن جور است، قفسه‌های مناسبی جهت نمایش کتاب‌ها دارد و نیروی انسانی آن هم افراد کارشناس‌اند اما در مجتمعی گرفتار شده که جز طبقات اول و دوم آن دیگر هیچ جذابیتهایی ندارد. چند باری هم که شخصاً به بوکتاب رفته‌ام، ابتدا در مجتمع سردرگم شده‌ام که چگونه باید به آن جا بروم، در نتیجه حتی رسیدن به طبقه پنجم این مجتمع هم سخت هست. با این حال، بنا به این دشواری‌ها، واقعا جمعیتی که روزانه به بوکتاب می‌رود، یک موفقیت بزرگ برای آن باید تلقی شود



ما صدایت را می شنویم

فاطمه سوقندی

دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد



معلم که سال هاست کودکان و نوجوانان بخشی از زندگی او شده‌اند باید بگویم همواره با والدینی مواجه شده‌ام که نیاز کتابخوانی کودک یا نوجوان خود را نمی‌شناسند و همواره برای انتخاب سردرگم‌اند. غنای این مجموعه در ژانرهای مختلف و انتخاب نگاه‌های نوین و کاربردی به دنیای واقعی کودک و نوجوان امروز، قطعاً چراغ راه این والدین نیز خواهند بود.

جهان امروز، جهان ازدحام صداهای گم‌شده است، صداهایی برای شنیده نشدن که مثل ارواح سرگردان از سویی به سوی دیگر در پروازند. صدای کودکان و نوجوانان نیز بخش بزرگی از آن است. برای شنیدن صدای کودکان و نوجوانان تنها باید دل را به دریای «با آن‌ها بودن» زد و گوش ماهی کوچکی برداشت. تلاطم موج‌ها از دل گوش ماهی حرف‌هایشان را با تو در میان خواهد گذاشت. قفسه‌های بوکتاب بیش از هر کتابفروشی دیگری در مشهد، در حکم تونل‌هایی جادویی‌اند که صدای امواج را صفحه به صفحه به گوش مخاطبان واقعی می‌رساند و از دل گوش ماهی فریاد می‌زنند: هی! تو را می‌شنویم، ما از تو می‌گوییم، از تو...

● مبارزه با تاریکی، با ساختن شمع‌هایی برای فردا ادامه می‌یابد. آتش که برپا می‌شود هیچ‌کس به امتداد آن فکر نمی‌کند و غرق در بارقه‌های آن، «اکنون» را مزه‌مزه می‌کند، بی‌خبر از این‌که باید سهمی از نور برای فردا نیز مهیا باشد، چراکه تاریکی همواره در حال درنوردیدن و فتح خانه‌هاست و نور باید میراث ماندگاری باشد برای آیندگان. کتابفروشی بوکتاب مشهد همواره کوشیده است چراغی روشن باشد در دل تاریکی‌ها و همواره کوشیده است شمع‌هایی بسازد برای فرستادگانی از آینده، کودکان. در آشوب بازار کتاب کودک در ایران که بی‌توجهی به مخاطب واقعی، نیاز عاطفی او، رشد ذهنی و مهارت‌های زبانی او بازار را در قبضه‌ی خود درآورده است، گزینش‌های این کتابفروشی در حوزه‌ی کتاب و سرگرمی‌های فکری و در کنار آن فعالیت‌های مبتنی بر کتاب، کم از معجزه نیست.

شاید گمان کنید برگزاری برنامه‌هایی که در آن محوریت با گونه‌های مربوط به کودک و نوجوان است، رایج شده است و در هر کتابفروشی‌ای یکی از ترندهای جذب مشتری محسوب می‌شود. تجربه‌ای که از مشاهده‌گری فعالیت‌های بوکتاب به دست آوردم، به من ثابت کرد که درمورد این کتابفروشی باید مسیر دیگری را در نظر گرفت. توجه ویژه‌ی این مجموعه در انتخاب و معرفی محتوای مورد نیاز کودکان و نوجوانان، ترس‌ها، امیال، دغدغه‌ها، حرف‌ها و صداهایشان از مهم‌ترین شاخصه‌های متمایزکننده با مجموعه‌های دیگر است. تنوعی که در دسته‌بندی کتاب‌ها، بازی‌ها، سرگرمی‌ها و فعالیت‌های مشارکت‌محور وجود دارد شاهد دیگری برای این امر است. به عنوان یک

بوکتاب کلینیک است

قاسم فتحی

نویسنده، مترجم، روزنامه نگار



کتاب‌های کودک می‌دادند و اصطلاحاً جراحی می‌کردند؛ بیشتر کالای ارزانی بود برای ساکت کردن بچه و توهم اینکه «ببین چقدر واسه بچه هزینه می‌کنم و وقت می‌ذارم و کالای فرهنگی می‌خرم.»! حالا اما چندسالی هست که قصه عوض شده و بچه‌ها صاحب پاتوق درخوری شده‌اند؛ جایی که هزاران عنوان کتاب برای بچه‌ها دارد و تازه کتابداران و کارشناسانی که براساس قصه و محتوا کتاب پیشنهاد می‌دهند و زیباتر اینکه، تسهیل‌گرانی دارد که با روش خودشان خیال بچه‌ها را صاحب می‌شوند و او را می‌کشاند وسط قصه. «بوکتاب»ی که تا حالا من دیدم و البته تنها مشککش دور بودن از خانه‌مان است، دیگر از یک فروشگاه صرف درحال تبدیل شدن به سازمانی برای پرورش ذوق کتابخوانی درست و هدفمند برای بچه‌هاست. کاری که نهایتاً شبیهش را کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با محدودیت‌های خودش انجام می‌داده نه بخش خصوصی. در نتیجه، اگر هم کسی از اهالی حوزه ادبیات کودک و نوجوان می‌خواسته کاری بکند باید خودش تنهایی یا چند نفری در یک جای محدود دست به کار می‌شده است. مشهد حالا صاحب سرزمین رنگارنگ و یکدستی شده که دست‌کم من یکی را سر ذوق آورده و می‌دانم خیال خیلی‌ها را هم راحت کرده است. بی‌هیچ اطواری می‌گویم که «بوکتاب» کلینیک است و در گفتن این جمله ذره‌ای اغراق نمی‌کنم. چون از معدود فضاهایی است که بچه‌ها را از فرج به اصل ماجرا تبدیل کرده است. اساساً گمان می‌کنم احترام گذاشتن به هر موجودی آن جا را عزیز می‌کند و محبوب و «بوکتاب» این فضای محترمانه را ایجاد کرده است.

● فکر می‌کنم همه آن‌هایی که کتاب خریدن را هنوز در برنامه‌های هفتگی و ماهانه‌شان نگه داشته‌اند با من موافقت کنند که سرک کشیدن در قفسه‌های کتاب کودک و نوجوان حال آدم را خوب می‌کند. کیف می‌دهد. آدم سر ذوق می‌آید؛ جلد خوب، تصویرسازی‌های جذاب و رنگارنگ و مهم‌تر از همه، عناوین‌شان که هوشمندانه انتخاب شده‌اند و برخی‌شان هم گرفتاری‌های بچه‌ها را به قصه‌های درجه یکی تبدیل کرده‌اند. اگر بچه‌ای نگران است، اگر عصبانی است، اگر پیش‌فعالی دارد یا مثلاً از تاریکی می‌ترسد و جیشش را نمی‌تواند نگه دارد قصه‌ای وجود دارد که مثل آمپول‌زن‌های قهار می‌توانند حواس بچه را پرت کنند و قدم به قدم با کلی نقاشی و تصویرسازی هم پدر و مادر را از نگرانی دریاورد و هم بچه را بیندازد وسط معرکه‌ای که شخصیت یا شخصیت‌های شبیه به خودش را از نزدیک ملاقات کند و راه‌حل را پیدا کند. به‌عنوان یک پدر، در این چندساله، بیشتر متوجه شدم که خریدن کتاب کودک صرفاً خریدن کتابی که بچه باید شخصیت‌های کارتون‌ی را نقاشی کند نیست هرچند آن هم بالاخره در همین دسته تعریف می‌شود. نمی‌دانستم کتاب‌هایی وجود دارند که به‌درد بچه دوساله هم می‌خورد و می‌تواند نگاهش به مفاهیم و اشیاء را به درستی شکل دهد. کتاب‌هایی که البته خواندشان، به نظر من، فوت و فن می‌خواهد و راه‌ورسمی. من هیچ‌وقت دسته‌بندی درستی از کتاب کودک ندیدم و کسی هم نبود این ترتیب را درست شرح بدهد. قبل‌تر توی کتاب‌فروشی‌ها، لطفی می‌کردند و کنار هزار جور لوازم التحریر و منگنه و چسب و برچسب، چندتا قفسه به

بوکتاب فکر همه جایش را کرده است!

نیلوفر نیک‌بنیاد

نویسنده‌ی کتاب‌های کودک و نوجوان



فعالیت‌های مختلف فرهنگی در بوکتاب مشهد شکل گرفت و این فروشگاه از یک کتابفروشی ساده به یک باتوق فرهنگی برای کودکان و نوجوانان تبدیل شد؛ جایی که مخاطبان می‌توانستند در روزهای مختلف هفته در آن حضور یابند، در نشست‌های کتاب‌خوانی، کاردرستی، خلاقیت و... شرکت کنند و از اوقات فراغشان به بهترین شکل ممکن بهره ببرند.

به طور کلی به عنوان کسی که در حوزه‌ی ادبیات کودک و نوجوان مشغول به فعالیت است می‌توانم بگویم با وجود کتابفروشی‌های بزرگی مانند پردیس کتاب و شهر کتاب در مشهد، جای یک مکان اختصاصی برای کودک و نوجوان همیشه خالی بود و بوکتاب توانست این جای خالی را با دایره‌ی بسیار به گونه‌ای پر کند که پاسخگوی نیازهای بسیاری از افراد درگیر با گروه سنی کودک و نوجوان باشد. به عنوان مثال تا همین چند سال قبل وقتی کسی از من سوال می‌کرد فلان کتاب را از کجا می‌توانم تهیه کنم، با شک و تردید نام یک کتابفروشی را می‌گفتم و نمی‌دانستم کدام کتابفروشی‌ها کتابم را موجود دارند؛ چون همیشه اولویت کتابفروشی‌ها بر گروه سنی بزرگسال بود و قفسه‌های مربوط به کودک و نوجوانشان کاستی‌های بسیاری داشت، اما حالا نه تنها بدون معطلی نام بوکتاب را می‌گویم، بلکه جواب بسیاری از سوالات دیگر را هم با عبارت «بوکتاب مشهد» می‌دهم. مثلاً «کجا می‌توانم با خیال راحت برای فرزندم کتاب تهیه کنم و در فعالیت‌های فرهنگی شرکت بدهم؟»، «در کدام کتابفروشی افراد متخصصی برای راهنمایی حضور دارند؟»، «کجا فهرست کاملی از کتاب‌های ناشران مختلف کودک و نوجوان را دارد؟»، «آیا جایی را می‌شناسی که برای نوزادان هم کتاب داشته باشد؟»، «بازی فکری‌های مورد تایید را از کجا بخرم؟» و هزاران سوال دیگر. امیدوارم این راه ادامه داشته باشد و این بار به جای شنیدن اخبار تعطیلی کتابفروشی‌ها، شاهد گشایش روزافزون چنین مراکز مفید و دلنشینی در شهر مشهد و سایر نقاط کشور باشیم.

● اولین بار که از کسی شنیدم در طبقه‌ی پنجم مجتمعی اداری - تجاری در مشهد، یک کتابفروشی مخصوص کودک و نوجوان باز شده، خیلی تعجب کردم. تصور فروشگاه کوچکی بود که مثل بسیاری از کتابفروشی‌های امروزی، اول با تمرکز بر کتاب شروع می‌کند، بعد کم‌کم به سمت فروش لوازم التحریر و اسباب‌بازی می‌رود و اگر شانس با او یار نباشد، ناچار بساطش را جمع می‌کند و برای همیشه بسته می‌شود. ماجرا اما متفاوت بود؛ این را زمانی فهمیدم که برای اولین بار دکمه‌ی طبقه‌ی پنجم آسانسور مجتمع تجاری پاژ را فشار دادم و جلوی بوکتاب مشهد بیرون آمدم. دیدن فروشگاه‌هایی با آن عظمت، آن هم با تمرکز بر کتاب‌های کودک و نوجوان مثل دیدن یک شهاب‌سنگ در آسمان بود. طی چند سالی که ساکن شهر مشهد شده بودم، شاهد تعطیلی دو تا از قدیمی‌ترین کتابفروشی‌های کودک و نوجوان شهر بودم و حالا این‌که خلأ وجود چنین فضایی با یک فروشگاه باکیفیت و وسیع مثل بوکتاب قرار بود پر شود، برام باورکردنی نبود.

اولین بازدیدم از بوکتاب مشهد، به اندازه‌ی بازدید از یک موزه‌ی تخصصی، زمان برد. در این فروشگاه همه چیز حساب و کتاب داشت. کتاب‌ها با توجه به گروه‌های سنی و موضوعات مختلف دسته‌بندی شده بودند؛ چیدمانی داشتند که به آسانی توسط مخاطب کودک و نوجوان دیده می‌شد؛ فضای استراحت برای این گروه سنی در نظر گرفته شده بود، راهنماهایی آگاه و متخصص مشغول کار بودند، تزئینات بسیار جذاب و متنوعی برای مخاطبان در نظر گرفته شده بود، یک بخش جانبی به کتاب‌های بزرگسال اختصاص داشت و خلاصه همه چیز آماده بود تا خانواده‌ها بتوانند با خیال راحت دست فرزندانشان را بگیرند و در این مکان امن فرهنگی قدم بگذارند.

البته نقاط قوت بوکتاب مشهد به همین چند مورد ختم نشد و برخلاف تصور خیلی‌ها، سرنوشت تلخی نیافت. در عوض با برنامه‌ریزی‌های دقیق‌تری که صورت گرفته بود، به مرور

اتخاذ رویکردی حرفه‌ای در فروش کتاب

مهدیه باوری
روانشناس کودک و نوجوان



مراجعه برطرف کند و در این خصوص، بوکتاب توانسته است در حیطه‌ی فرهنگی، این کار را برای شهروندان مشهدی انجام دهد. کارگاه‌ها و نشست‌های مستمر بوکتاب هم در کنار تنوع کتاب‌ها و کالاهایش آن را متمایز از سایر کتاب‌فروشی‌های شهر مشهد کرده است. به جزئی می‌توان گفت که برخی از کارگاه‌های خلاقانه‌ای که بوکتاب مشهد در یک سال گذشته برگزار کرده، خط‌مشی‌دهنده‌ی سایر مجموعه‌های فرهنگی شهر شده و این یکی از بارزترین نشانه‌های اثرگذاری آن است. تکمیل بوکتاب مشهد سبب شده که حتی برخی با وجود آن که از نظر جغرافیایی با این مجموعه فاصله‌ی قابل توجهی دارند، خود را به آن برسانند. اگرچه نباید منکر نامناسب بودن جانمایی این کتابفروشی در طبقه‌ی پنجم مجتمع تجاری پاژ شد. شاید اگر بوکتاب در جای دیگری بود، بارها و بارها می‌توانست تأثیرگذاری بیشتری داشته باشد.

پیش از حضور جدی بوکتاب در شهر مشهد، مرجع خانواده‌ها برای تهیه‌ی کتاب‌های کودک و نوجوان تنها محدود می‌شد به چند قفسه‌ی کتاب کوچک در پردیس کتاب یا شهر کتاب اما تأکید بوکتاب بر کتاب کودک و نوجوان و نقش محوری آن و اهمیتی که این مجموعه به این حوزه از کتاب‌ها می‌دهد، باعث شده این کتابفروشی جایگاه متمایزی در شهر مشهد داشته باشد به‌گونه‌ای که حداقل در این بخش، در شهر مشهد بی‌رقیب است. به عنوان یک ناظر بیرونی می‌بینم که بوکتاب مشهد روندی تکاملی را دنبال می‌کند و این برای من مخاطب بی‌نهایت محسوس است. بوکتاب امروز فراتر از یک کتابفروشی، یکی از مأمّن‌های شهر مشهد محسوب می‌شود و تنها افسوس من این است که کاش در مکان متفاوتی بود تا افراد بیشتری می‌توانستند از حضور در آن بهره‌مند شوند.

● وقتی بوکتاب شهر مشهد شروع به فعالیت کرد، مثل هر نهاد فرهنگی نوپایی نیاز به معرفی داشت اما آنچه که بیش و پیش از معرفی نیاز بود، اتخاذ رویکردی حرفه‌ای در حیطه‌ی فروش کتاب و برنامه‌های فرهنگی بود. بوکتاب در مشهد ابتدا با این رویکرد فاصله داشت و همین امر هم سبب شده بود که مراجعان پس از حضور اولیه، در دفعات بعدی دیگر رغبت چندانی برای حضور در آن مجموعه نداشته باشند چرا که در یک بازدید جدی، نخستین دریافت مخاطب، کمبود شدید کتاب و کالا به نسبت فضای این فروشگاه بود و گویی عزمی جدی هم برای تجهیز وجود نداشت؛ اما بوکتاب مشهد در دوره‌ی دوم فعالیت خود که مبتنی بر تجربه‌ی دوره‌ی مدیریتی جدید آن است، شرایط متفاوتی را در هر بازدید برای مخاطبان رقم زد، به گونه‌ای که مخاطب به حضور چندباره در این محیط ترغیب شود.

با توجه به مجموعه‌های شناخته شده و قدرتمند فرهنگی در شهر مشهد (نظیر انتشارات امام و پردیس کتاب)، طبیعتاً هر مجموعه‌ی فرهنگی نوپایی در این شهر، کاری دشوار در پیش روی خود دارد اما همین امر بیانگر موفقیت بوکتاب در شهر مشهد است؛ چنان که این مجموعه به‌واسطه‌ی تنوع بی‌نظیر کتاب‌ها و گستردگی کالاهایش امکانی را برای مخاطبان فراهم کرده که هر آنچه را مورد نیازشان است، بتوانند در بوکتاب مشهد پیدا کنند و این علت مهمی است که نه تنها امروز بوکتاب بتواند پایه‌ای مجموعه‌های فرهنگی ریشه‌دار و شناسنامه‌دار حرکت کند بلکه در برخی حوزه‌ها، در رقابتی تنگاتنگ، حتی گوی سبقت را هم برناید. مقتضیات زندگی پرشتاب امروزی انسان مدرن با تمام محدودیت‌های زمانی‌اش این است که بتواند در زمانی کوتاه تمام نیازهای خود را در یک مکان یا در یک



یک اتفاق در روزهای خاکستری

مریم مصدقی
کارشناس ارشد پژوهش هنر

● میان روزهای خاکستری از روزگاری که ما را در برگرفته، تولد یک کتابفروشی همان اتفاق تازه‌ای است که به آن نیاز داریم. آن هم در شهری که به نور زیادی احتیاج دارد برای روشن ماندن. این‌که بین تمام رویدادهای دیگر فرهنگی که چون شمعی در باد خود را روشن نگه می‌دارند، یک چراغ پرنور افروخته شود، غنیمتی بزرگ برای این جغرافیاست. من معلم و لحظات زیادی از زندگی‌ام را با کودکان می‌گذرانم. با آن‌ها زندگی می‌کنم و معتقدم برای تبدیل یک عادت به یک باور، باید انگیزه‌ی کافی را خلق کرد. مثلاً برای این‌که کودکی را به مطالعه علاقه‌مند کنیم، باید زمینه‌های مواج‌های او را هم با جهان جدیدش فراهم کنیم. بوکتاب مشهد، در زمینه‌ی کتاب کودک و کارگاه‌هایی که پیوسته و مرتب برگزار می‌کند، در فرایند به ثمر رسیدن این باور، موفق عمل کرده است. کودکان برای رقم زدن اتفاق‌های فرهنگی بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری برای آینده‌اند؛ برای نگه داشتن چیزی که نسل ما نیز برای حفظ آن تلاش بسیار کرد. از بوکتاب به خاطر این سرمایه‌گذاری روشن ممنونم. تولدت مبارک.



بوکتاب؛ یک نهاد فرهنگی

مه‌آذین مدرس
تسهیل‌گر کتاب کودک و نوجوان

● مشهد به عنوان یک کلانشهر، خلأ بزرگی در زمینه‌ی کتاب کودک و نوجوان داشته است. کتابفروشی‌های بزرگی که اخیراً در مشهد تأسیس شده‌اند نقش بزرگی در پر کردن این خلأ داشتند، با این حال به صورت کامل پاسخگوی نیازهای والدین و کودکان و نوجوانان نبوده‌اند. برای همین، از همان ابتدای تأسیس بوکتاب مشهد، توجه زیادی به آن جلب شد که باعث خوشحالی بود. یک کتابفروشی تخصصی در زمینه‌ی کودک و نوجوان که ویرترین کاملی از نشرهای محبوب و باکیفیت این حوزه را داشته و دارد. این‌که شهر مشهد بخش مستقلی برای همه‌ی نشرها نداشته، باعث نگرانی ما فعالان حوزه‌ی کودک بود. خیلی وقت‌ها کتابی که نیاز داشتیم موجود نبود و باید از تهران سفارش می‌دادیم اما با وجود بوکتاب، مطمئنیم که کتاب مورد نیازمان را در آن‌جا پیدا خواهیم کرد. همچنین بوکتاب، به عنوان یک نهاد فرهنگی، نه فقط منابع مورد نیاز ما، که ارتباط و ساخت یک اجتماع از فعالان حوزه‌ی کودک را هم تأمین می‌کند. از جلساتی که برگزار می‌شود تا تیمی که در آن‌جا فعال هستند، همه سهم بزرگی در زنده کردن ادبیات کودک و نوجوان در مشهد دارند.